

Från FN:s blå baskrar till Natos "rules of engagement" – vårt ansvar för kaoset i spåren av EU:s- och NATO:s militära insatser

Eva Myrdal

Det jag vill föra in i samtalet här är

att anfallskrig visat sig inte leda till fred,

att anfallskrig inte startas av humanitära intressen utan av andra starka intressen och

att Försvarsmakten är en myndighet i Sverige. De av oss som är medborgare kan inte dra oss undan ansvaret när myndigheten skriver på sin hemsida att:

”Svenska Försvarsmakten bidrar till att skapa fred och säkerhet *utomlands* efter beslut av Sveriges riksdag och regering”¹

Utomlands fanns svensk militär från 1956 till 1995 som FN:s blå baskrar. Efter 1995 har svensk militär lånats ut för väpnade insatser under Nato, Förenta staterna, Frankrike och EU i Europa, Asien och Afrika.

När Generalförsamlingen i FN röstade *ja* till att skapa en FN:s fredsbevarande styrka (United Nations Emergency Force) den 5 november 1956 röstade ledamöterna fram förslaget

att styrkan skall vara grundad i FN stadgan

att FN skall utse ledaren för styrkan, och

att överbefälhavaren i sista hand skall vara ansvarig endast inför Generalförsamlingen och/eller inför Säkerhetsrådet. Mandatet skall utformas så att personen står oberoende av någon given nation och skall själv inte komma från något land representerat i Säkerhetsrådet.

Däremot röstade Generalförsamlingen *ner* förslaget att en internationell styrka skulle kunna upprättas av en grupp nationer för att i efterhand få en lämplig relation till FN.²

När Generalförsamlingen fick säga sitt och i en tid då koloniserade länder befriade sig och då ledare världen över hade världskriget färskt i minnet sade FN *nej* till det vi ser i dag – nu när Säkerhetsrådet istället kommit *efter* militärt anfall och godkänt angreppskrig och ockupation som drivits av just militära styrkor upprättade av en grupp länder som Nato eller givna stater som Frankrike eller Förenta Staterna med en grupp allierade. Som tills nyligen i t ex Afghanistan och Libyen och pågående i t ex Irak, Mali och Niger.

Här nämnde jag länder där svenska soldater och officerare med mandat från en majoritet av de svenska riksdagsledamöterna och betalda av svenska skattebetalare getts lov att verka militärt under Natos eller Frankrikes fana eller från US-amerikansk militärbas. Vi har låtit svenska kvinnor och män kriga i främmande länder inte för att främja världsfreden på FN-stadgans grund utan för att främja mäktiga ekonomiska intressen i Förenta staterna³ och för att säkra t ex urangruvor för franska intressen⁴ i landets tidigare kolonialområde.

Det låter krasst – det var inte argumenten partipolitikerna gav oss. Istället har vi fått veta att Sverige skall kriga under ledning av Nato, Frankrike, Förenta staterna och EU i Asien och Afrika för att säkra de mänskliga rättigheterna, för att ge kvinnorna fria och för att möta hotet från terrorister. Vad gäller Afghanistan har till och med värnet av kulturarvet använts som argument av krigsförespråkarna för att fånga in vissa marginella, intellektuella grupper att stödja Natos och Förenta staternas krig.⁵

Verkligheten har hunnit ikapp propagandan – alla kan vi nu se att anfallskrig och ockupation inte leder till fred och demokrati.

Men tillräckligt många i Sverige har accepterat den ursprungliga propagandan eftersom Riksdagens majoritet tilläts rösta

Ja 16 januari 2002 till svensk militär till Afghanistan då under britterna och sedan 2003 under Natos rules of engagement.⁶ Beslut som bekräftats av svenska riksdagsledamöter valda av människor i Sverige alla år fram till augusti 2021 då Förenta staternas militärer drog hem och de svenska soldaterna tvingades göra detsamma.⁷

Ja 1 april 2011 till svenska JAS-plan för att ge fältdata för Natos bombningar av Libyen.⁸ Knappt ett dygn efter att den svenska regeringen beslutat att Försvarsmakten skulle delta i *Operation Unified Protector* landade de första svenska enheterna på Nato-basen Sigonella, på Sicilien.⁹

Ja 21 september 2011 om att förlänga svenskt militärt deltagande i kriget mot Libyen under Nato och att addera en svensk underrättelseenhet.¹⁰ Libyen var ett av Afrikas mest välmående länder – Nato bombade bort landets regering – och sedan dess har det pågått ett inbördeskrig stött av externa intressenter och det är en fristad för terrorister av skilda nationaliteter som destabiliserar också Sahelområdet i söder.

Afghanistan och Libyen visar oss vad som redan var känt. Utlänningar kan inte bomba fram demokrati - och som jag skall visa längre fram är det inte heller demokratimotivet som drivit svenska officerare under Natos rules of engagement.

Ja 3 juni 2015 om att ställa en svensk väpnad styrka bestående av högst 120 personer till förfogande för Förenta staternas *Operation Inherent Resolve* som agerar militärt i Irak och ockuperar en del av nordöstra Syrien.¹¹ Beslut om fortsatt deltagande fattar riksdagsledamöterna alla år till och med 14 oktober 2020, men efter 31 december 2021 avser regeringen att skicka endast ett fåtal svenska officerare till Irak och det menar de sig ha mandat att göra utan riksdagens hörande.¹²

Ja 11 juni 2020 till en svensk militär specialstyrka till *Task Force Takuba* som är del av den franskledda insatsen *Operation Barkhane* som krigar i Mali och Niger.¹³ Sverige bidrar med 150 soldater samt helikoptrar.¹⁴ Från 11 november 2021 till 1 mars 2022 står *Task Force Takuba* under *svenskt* befäl.¹⁵ Nu möter den gamla kolonialmakten allt starkare civila protester i hela Sahelområdet, franska medborgare är allt mer missnöjda med kriget och Frankrike backar undan på marken.¹⁶

Också EU har en militär sida. 1992 skrevs EU:s så kallade Maastrichtavtal under. Här skrevs också möjligheten till en egen försvarspolitik och försvarsunion in.¹⁷ Under 2000-talet har EU byggt upp en säkerhetspolitisk kommitté, en kommitté med medlemsländernas överbefälhavare samt - viktigt att notera för den som trott att EU som organisation står oberoende - en militärstab med direktkontakt med Nato-högkvarteret.¹⁸ Sverige har ställt militär tillgänglig för EU:s *Battlegroups* vart tredje år sedan 2008.¹⁹ Vidare deltar Sverige i EUs permanenta strukturerade försvarssamarbete PESCO, sedan 2017.²⁰ De militära resurserna skall kunna användas i EU:s närområde för att säkra EU:s intressen och säkra regimer som EU är intresserat av att stödja.

Den 30 november 2021 höll svenska Försvarsmakten totalt 508 personer utomlands varav 186 direkt under Nato, Frankrike eller USA och 26 under EU. De var fördelade på 10 länder. 310 stycken hölls i Minusma i Mali – en FN-ledd insats som redan från start hade uppdraget att samarbeta med de franska militära styrkorna. Vad som förefaller vara rena FN-insatser utgörs då av 12 svenska soldater fördelade på fyra länder.²¹

Men hur många svenska soldater har deltagit som FN-soldater respektive soldater under Nato, Förenta staterna, EU, Frankrike eller andra länder sedan 1956? Siffran är inte lätt att få fram på de officiella hemsidorna eftersom FN-ledda insatser sedan Bosnien 1995 förts samman med insatser under Nato och EU m fl. Nu benämns det som **Utlandsstyrkan** och där har cirka 100 000 svenskar och svenskor tjänstgjort i 120 insatser i 60 länder sedan den första svenska FN-insatsen i Egypten 1956.²² En Nato-vänlig bloggare vid namn Stefan Olsson skriver 2015 att Försvarsmakten har svarat honom att 26 000 svenska befattningar stått under Nato-befäl.²³ En soldat kan ha deltagit flera gånger så siffran anger inte antalet soldater och nu sju år senare står svenska soldater under alla möjliga utrikes befäl. Grundat på dessa uppgifter kan vi ändå konstatera att tiotusentals av de som gjort tjänst i den s.k. Utlandsstyrkan inte varit FNs blå baskrar.

Uppgifter från enskilda insatser finns åtkomliga.

På 1990-talet skickade Sverige 6 000 soldater till Bosnien–Hercegovina. Från 1995 leddes insatsen av Nato och svenskarna fick enligt Försvarsmaktens hemsida ta av FN:s blå basker och måla om stridsfordonen.²⁴ Riksdagsbeslutet 1994 att delta i Natos Partnerskap för fred banade väg för detta. Samma år skapades myndigheten Försvarsmakten.²⁵ När insatsen i Bosnien–Hercegovina avvecklades i april 2008 hade över 15 000 svenskar deltagit.²⁶ Antalet som bara burit blå basker har jag inte fått fram.

Vad gäller Afghanistan skriver Försvarsmakten

”När den svenska närvaron var som störst var mer än 800 soldater i landet och totalt har omkring 8 000 män och kvinnor tjänstgjort i Afghanistan. Den svenska truppen förstärktes efterhand med bepansrade fordon som pansarterrängbilar, stridsfordon och senare även med transportflyg, sjukvårdshelikoptrar och obemannade flygfarkoster.”²⁷

Den som varit ute på gator och torg och diskuterat svenskt deltagande i Natos och Förenta staternas krig med vanliga civila människor möter ofta frågan ”men vad skulle vi annars

kunnat göra”? Underförstått än att delta i kriget i t ex Afghanistan eller Mali. Förutom att visa på att ”åtminstone inte detta om vi velat bidra till fred, försoning och samhällsbygge” är vi ofta pålästa – och kan redovisa t ex konkreta interna intressekonflikter i länderna – hur de förvärras av utländsk militär intervention, angreppskrigets förödande verkan på invånarna och exempel på vad som kan göras istället – t ex Svenska Afghanistankommitténs arbete på landsbygden med grundskolor och hälsokliniker eller Schweiziska *Centrum för humanitär dialog* som medlat fred på marken i januari 2021 mellan grupper av bofasta jordbrukande dogon och halvnomadiserande boskapsskötande Fulani i Mali baserat på ett erkännande av den konkreta materiella intressekonflikten.²⁸ Intern fred kan bara byggas av människorna i landet.

Men hur resonerar officerarna?

Insatschef Michael Claesson citeras på Försvarmaktens hemsida. Han konstaterar där att Försvarmakten dragit många lärdomar av det som de benämner insatsen i Afghanistan. Han påpekar att insatsen fostrat en hel generation svenska officerare och säger:

– Vi hade under de sista 3-4 åren av Isaf tillgång till en enorm förmågepalett, som gjorde att vi kunde planera komplexa operationer. Vi fick erfarenhet av nya taktiska koncept, men även enskild soldats strid och utvecklade nya krav på utrustning. Och vi lärde oss nya former för effektivt multinationellt samarbete. De svenska soldaterna var inblandade i en mängd strider och även attacker med improviserade sprängladdningar genom åren.²⁹

Officerare som Michael Claesson är svenska statstjänstemän. Om riksdagen inte beslutar att skicka ut dem åker de inte, åtminstone inte med svenskt mandat. Vår civila insats i relation till den här gruppen måste då vara att de inte ges möjlighet att agera politiskt i sin roll som militärer. D.v.s. tummen i ögat på Sveriges regering så att den sätter stopp för krigsaktivistiska överbefälhavare och andra officerare.³⁰

När det gäller att ena en majoritet av svenska folket på FN-stadgans grund mot att Sverige deltar i anfallskrigen är jag hoppfull. Jag ser att människor som jag själv som är för ett svenskt civilt och militärt försvar utan svårighet står eniga med radikalpacifister i motståndet mot att Sverige deltar i anfallskrig och militära operationer ledda av Nato eller EU eller enskilda stater som Förenta staterna eller Frankrike.

¹ **Försvarmakten utomlands** <https://www.forsvarsmakten.se/sv/var-verksamhet/forsvarsmakten-utomlands/> Läst 220118

² **Establishment of UNEF**, Concept and guiding principles <https://peacekeeping.un.org/mission/past/unef1backgr2.html> Läst 220118

³ Intressen som bland andra: **Military-Industrial Complex** “Military-Industrial Complex, the perceived relationship between government and defense, was the phrase used by outgoing American President Dwight D. Eisenhower warning against the dangerous partnership due to the “potential for the disastrous rise of misplaced power”. The concept rings through today as defense powerhouses continue to grow in influence and governments continue to spend in their march towards war.” <https://www.militaryindustrialcomplex.com/> Läst 220130; **Companies of the MiC Military-Industrial Complex** <https://www.militaryindustrialcomplex.com/companies.php> Läst 220130
The New York Times Sept. 22, 2017 By Louis Uchitelle **The U.S. Still Leans on the Military-Industrial Complex** <https://www.nytimes.com/2017/09/22/business/economy/military-industrial-complex.html> Läst 220130

⁴ **Imouraren Uranium Mine** "Imouraren mine is the largest uranium deposit in Africa and world's second-largest uranium deposit... French nuclear energy company Areva is the developer of the mine. The mine is co-owned by AREVA, Sopamin and by KEPCO (South Korea)." <https://www.mining-technology.com/projects/imouraren-uranium-mine-niger/> Läst 220120

⁵ **Remembering March 2, 2001: The Destruction of the Bamiyan Buddhas**, By R. Isabela Morales, Manager of Exhibition Development, 9/11 Memorial & Museum <https://www.911memorial.org/connect/blog/remembering-march-2-2001-destruction-bamiyan-buddhas> Läst 220130; I Sverige argumenterade journalisten Joanne Hildebrandt 2012 för sin rätt att "plundra litet" (i samband med svenska soldaters krigshandlingar 2010) i ljuset av afghanernas brist på intresse för sitt kulturarv **Polisanmälan mot journalisten Johanne Hildebrandt för plundring av kulturföremål i Afghanistan.** https://www.mynewsdesk.com/se/foereningen_afghanistansolidaritet/pressreleases/polisanmaelan-mot-journalisten-johanne-hildebrandt-foer-plundring-av-kulturfoueremaal-i-afghanistan-749215 Läst 220120

⁶ **Svenskt deltagande i en multinationell säkerhetsstyrka i Afghanistan**, Regeringens proposition 2001/02:60 inlämnad Stockholm den 20 december 2001. "Storbritanniens ambassad kontaktade Utrikesdepartementet den 12 december 2001 för att inbjuda Sverige att delta i den multinationella styrkan."; "Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) anmodade den 18 december 2001 Försvarsmakten att påbörja förberedelser inför deltagandet med en underrättelsepluton med spaningsuppgifter i Afghanistan." https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/svenskt-deltagande-i-en-multinationell_GP0360 Läst 220129; **Beslut Fortsatt svenskt deltagande i säkerhetsstyrka i Afghanistan** (UFÖU1), Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets Betänkande 2002/03:UFÖU1. "Det svenska truppbidraget till ISAF omfattade under tiden från januari 2002 t.o.m. augusti samma år en underrättelsepluton. Bidraget har därefter övergått till en enhet för civil-militär samverkan (CIMIC)."; "I propositionen förtydligar regeringen att CIMIC-verksamheten är en militär funktion, fullt integrerad med annan militär verksamhet inom ISAF."; "I propositionen framhåller regeringen vidare att på ett strategiskt plan sker samordning av internationell militär verksamhet i Afghanistan även vid den amerikanska staben US CENTCOM i Florida. Regeringen beslutade den 14 mars 2002 att två svenska officerare skall vara placerade vid den staben t.o.m. den 30 september 2002 som ett led i det svenska engagemanget i den internationella kampen mot terrorism. Regeringen beslutade den 25 juli 2002 att förlänga det svenska deltagandet till den 31 december 2002." https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/fortsatt-svenskt--deltagande--i--en_GQ01UF%C3%96U1 Läst 220129; **Fortsatt svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats RSM i Afghanistan** Proposition 2015/16:41. "I propositionen föreslås att riksdagen medger att regeringen ställer en väpnad styrka om högst 50 personer till förfogande för deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan till utgången av december månad 2016. Utöver själva styrkebidraget ska det finnas möjlighet att tillföra en högst tillfällig förstärknings- och evakueringsstyrka om högst 200 personer om situationen så kräver." <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/fortsatt-svenskt-deltagande-i-natos-utbildnings-H30341> Läst 220129.

⁷ **Insatsen som förändrade försvarsmakten** <https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/var-historia/artiklar/insatsen-som-forandrade-forsvarsmakten/> Läst 2002-01-18;

⁸ **Svenskt deltagande i den internationella militära insatsen i Libyen** Prop. 2010/11:111 <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2011/03/prop.-201011111/> Läst 220120 Riksdagens protokoll 2010/11:81 Fredagen den 1 april https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20101181-fredagen-den-1_GY0981 Läst 220120; **Nytt Libyen-uppdrag för Gripen** Svenska Dagbladet, TT Uppdaterad 2011-04-08 "Gripenplanen kan dock utföra fotografering och spaning åt andra länders stridsflyg." <https://www.svd.se/nytt-libyen-uppdrag-for-gripen> Läst 220120

⁹ **Försvarsmakten, Avslutade truppinsatser, Libyen – OUP** <https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/var-historia/mer-historia/avslutade-truppinsatser/oup-libyen/> Läst 2022-01-18

¹⁰ **Fortsatt svenskt deltagande i den internationella militära insatsen i Libyen.** Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande 2011/12:UFÖU1 "Det innebär bland annat att fem plan av typen JAS 39 Gripen blir kvar för att verkställa FN:s säkerhetsrådsresolution 1973. Även resurser för informationsoperationer ska ställas till förfogande. Sammantaget handlar det om ett bidrag på cirka 140 personer. Styrkan ska kunna förstärkas tillfälligt vid behov. Sverige har deltagit i den militära insatsen sedan april 2011." https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/fortsatt-svenskt-deltagande-i-den-internationella_GZ01UF%C3%B6U1 Läst 220129

¹¹ **Försvarsmakten, Pågående internationella insatser, Irak – OIR/NMI**

<https://www.forsvarsmakten.se/sv/var-verksamhet/forsvarsmakten-utomlands/pagaende-internationella-insatser/irak/> Läst 22-01-20. **Svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i norra Irak**

Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande 2014/15:UFöU4 "I september 2014 tillkännagav USA:s president att man tänkte bilda en internationell koalition mot terroristorganisationen Isil och kort därefter anslöt sig Sverige till koalitionen."; "Utskottet delar regeringens bedömning att det finns en risk för att den svenska personalen behöver agera på ett sätt som går utöver självförsvaret av den egna personen och välkomnar att styrkebidraget kommer att organiseras och utrustas för att kunna hantera sådana situationer."

<https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/svenskt-deltagande-i-den-militara-H201UF%C3%B6U4> Läst 220129; **Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak**

Proposition 2020/21:21. "I propositionen föreslås att riksdagen medger att regeringen ställer en svensk väpnad styrka till förfogande för att på irakisk inbjudan delta i den militära utbildningsinsats som genomförs av den globala koalitionen mot Daesh, Operation Inherent Resolve (OIR), till och med den 31 december 2021. Det svenska styrkebidraget ska bestå av högst 70 personer på plats. Om situationen så kräver, ska det finnas möjlighet att utöver själva styrkebidraget tillföra en tillfällig förstärknings- och evakueringsstyrka om högst 150 personer."

<https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/fortsatt-svenskt-deltagande-i-den-militara-H80321> Läst 220129. **U.S Department of Defense, Operation Inherent Resolve**

"Combined Joint Task Force Operation Inherent Resolve continues to work by, with and through regional partners to militarily defeat the Islamic State of Iraq and Syria, or ISIS, in order to enable whole-of-coalition governmental actions to increase regional stability."

<https://dod.defense.gov/OIR/> Läst 220129; **Operation Inherent Resolve One Mission, Many Nations** NEWS Jan. 27, 2022 Statement from Maj. Gen. John W. Brennan, Jr., Commander, Combined Joint Task Force - Operation Inherent Resolve: "...While there is still much work to be done in Hasakah, we remain committed to advising, assisting, and enabling our partners in Iraq and North East Syria..."

<https://www.inherentresolve.mil/Home/Article/2913821/statement-from-maj-gen-john-w-brennan-jr-commander-combined-joint-task-force-op/> Läst 220129. **Timeline of the American-led intervention in the Syrian civil war**

https://en.wikipedia.org/wiki/Timeline_of_the_American-led_intervention_in_the_Syrian_civil_war#2022 Läst 220129

¹² **USA kvar i Irak och svenska insatsen i "ny fas"** 11 december, 2021, Lars-Gunnar Liljestrand

<https://www.alliansfriheten.se/usa-kvar-i-irak-och-svenska-insatsen-i-ny-fas/#more-28751> Läst 220120

¹³ **Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali** Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande 2019/20:UFöU4: "Riksdagen sa ja till regeringens förslag om att Sverige ska delta med en väpnad styrka i en multinationell militär insats i Mali... Den svenska styrkan ska ingå i en multinationell specialförbandsstyrka som leds av Frankrike och som ska bistå Malis säkerhetsstyrkor med att bekämpa väpnade terroristgrupper på Malis territorium samt även kunna verka på Nigers territorium."

<https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/svenskt-deltagande-i-militar-insats-for-starkt-H701UF%C3%B6U4> Läst 220130

¹⁴ **Försvarsmakten, Aktuellt, ÖB i Mali: Blodpåsar, Blackhawk och beröm**

<https://www.forsvarsmakten.se/sv/aktuellt/2021/12/ob-i-mali-blodpasar-blackhawk-och-berom/> Läst 220118

¹⁵ **Försvarsmakten Aktuellt, Task Force Takuba nu under svenskt befäl** Högkvarteret – 11 november 2021 kl: 16.21

<https://www.forsvarsmakten.se/sv/aktuellt/2021/11/task-force-takuba-nu-under-svenskt-befal/> 220118

¹⁶ **French forces pack up in Mali for Sahel pullout**, FRANCE 24, AFP Issued on: 13/12/2021 - 16:42

<https://www.france24.com/en/live-news/20211213-french-forces-pack-up-in-mali-for-sahel-pullout> Läst 220118

¹⁷ **Maastrichtfördraget** Artikel J.4.1 "Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla frågor som berör unionens säkerhet, inbegripet utformningen på lång sikt av en gemensam försvarspolitik, som med tiden skulle kunna leda till ett gemensamt försvar.", sid. 305; Artikel J.4.4 "Unionens politik i enlighet med denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären av vissa medlemsstaters förpliktelser enligt Nordatlantiska fördraget och skall vara förenliga med den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik som upprättats inom den ramen.", sid 305; **Förklaring nr 1, 47 och 48 till den år 1994 framförhandlade anslutningsakten för Finland, Norge, Sverige och Österrike.**

1. *Gemensam förklaring om gemensam utrikes- och säkerhetspolitik.* 1.2. "När det gäller medlemsstaternas skyldigheter enligt Fördraget om Europeiska unionen att genomföra unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik skall de nya bestämmelsernas rättsordning från dagen för anslutning stå i överensstämmelse med gemenskapsrätten." sid. 319 i **Europeiska Unionens lagar**, Utgiven i samarbete med FiB-juristerna. Stockholm, Häggglunds förlag, 1994; **Lissabonfördraget** Avdelning V *Allmänna bestämmelser om Unionens yttre åtgärder och särskilda bestämmelser om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken*, Kapitel 2 *Särskilda bestämmelser om den gemensamma utrikes-*

och säkerhetspolitiken, Avsnitt 2 *Bestämmelser om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken*, Artikel 42.2 "Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken ska omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Den kommer att leda till ett gemensamt försvar, när Europeiska rådet med enhällighet har beslutat om detta.", "Unionens politik enligt detta avsnitt ska... vara förenligt med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den [NATO] ramen." sid 48, i **Lissabonfördraget**. Konsoliderad version av EU:s fördrag. Stockholm, SNS Förlag, 2008.

¹⁸ **RÅDETS BESLUT av den 22 januari 2001 om inrättande av Europeiska unionens militära stab** (2001/80/GUSP) Bl. a " - Den ska upprätta permanenta förbindelser med Nato i enlighet med de permanenta arrangemangen EU/Nato." <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:02001D0080-20080407&from=EN> Läst 220130

¹⁹ **Nordiska stridsgruppen Nordic Battlegroup** FAKTABLAD Försvarsdepartementet 2007 <https://www.regeringen.se/contentassets/f99bc56a7dbb45f4a4085c99d2e232d5/faktablad-nordic-battlegroup> Läst 220130; **EU Battlegroup** https://en.wikipedia.org/wiki/EU_Battlegroup Läst 220130

²⁰ **Sveriges deltagande i det permanenta strukturerade samarbetet inom Europeiska unionen** Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande 2017/18:UFÖU3. **Beslut** Sverige deltar i EU-samarbetet Pesco (UFÖU3) "Sverige ska delta i det militära samarbete inom EU som har fått namnet det permanenta strukturerade samarbetet (permanent structured cooperation - Pesco). Samarbetet syftar bland annat till att utveckla medlemsländernas militära förmågor och öka möjligheterna till samarbete inom EU. Europeiska rådet väntas fatta beslut om att upprätta Pesco och fastställa vilka länder som deltar i december 2017. Riksdagen anser att Sverige ska delta aktivt i arbetet med att stärka EU som säkerhetspolitisk aktör och att ett svenskt medlemskap i Pesco passar in i denna strategi." Beslut 2017-12-06. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/sveriges-deltagande-i-det-permanenta_H501UF%C3%B6U3 Läst 220130. **Permanent Structured Cooperation (PESCO) Deepen defence cooperation between EU Member States** "The key difference between PESCO and other forms of cooperation is the legally binding nature of the commitments undertaken by the 25 Member States which participate in PESCO." <https://pesco.europa.eu/> Läst 220130; **Regeringskansliet, Försvarspolitiska utvecklingen inom EU:s säkerhets- och försvarssamarbete** "Försvarspolitiska utvecklingen inom EU:s säkerhets- och försvarssamarbete... Därtill är det av vikt att det europeiska och det transatlantiska samarbetet stärks och att strategiska partners ges möjlighet att delta i EU:s projekt-, försvarsforsknings- och materielsamarbeten. Likaså av vikt är samarbetet mellan EU och Nato... Sverige deltar aktivt i EU:s militära insatser och har över tid bidragit till EU:s samtliga militära insatser... EU:s permanenta strukturerade samarbete (Pesco), upprättades i december 2017 och innebär ett rättsligt ramverk för samarbete på försvarsområdet, med sin grund i EU-fördraget. Deltagandet i Pesco är frivilligt och Sverige, liksom ytterligare 24 av EU:s 27 medlemsstater, deltar i samarbetet. Inom ramen för Pesco genomförs gemensamma förmågeprojekt. De deltagande staterna har också enats om ett antal åtaganden för att förbättra staternas militära förmågor." <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/forsvar/forsvarspolitiska-utvecklingen-inom-eus-sakerhets-och-forsvarssamarbete/> Läst 220130.

²¹ **Försvarsmakten utomlands, Aktuella personalsiffror utomlands** <https://www.forsvarsmakten.se/sv/var-verksamhet/forsvarsmakten-utomlands/> Läst 220120

²² **FN-fakta nr 4/13: Sveriges bidrag till fredsinsatser** <https://fn.se/wp-content/uploads/2016/08/Faktablad-4-13-Sveriges-bidrag-till-fredsinsatser.pdf> Läst 220130

²³ **26 000 svenska soldater under Natobefäl** Stefan Olsson <https://stefanolsson.nu/2015/09/03/26-000-svenska-soldater-under-natobefal/> Läst 220118

²⁴ **Försvarsmakten, Avslutade truppinsatser, IFOR/SFOR – Bosnien** <https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/var-historia/mer-historia/avslutade-truppinsatser/iforsfor-bosnien/> Läst 220118

²⁵ **Försvarsmakten, Vår historia** <https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/var-historia/> Läst 220118

²⁶ **Försvarsmakten, Avslutade truppinsatser, EUFOR – Bosnien-Hercegovina** <https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/var-historia/mer-historia/avslutade-truppinsatser/eufor-bosnien-hercegovina-truppbidrag/> Läst 220118

²⁷ **Försvarsmakten, Insatsen som förändrade försvarsmakten** <https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/var-historia/artiklar/insatsen-som-forandrade-forsvarsmakten/> Läst 220118

²⁸ **Svenska Afghanistankommittén** <https://sak.se/om-oss/> Läst 220130; Se även t ex **Fredsalternativ För Afghanistan**, Lotta Hedström, Rapport 9 Cogito, 2010, sid 32-33. https://uploads-ssl.webflow.com/5defa5994755907e949d9639/60341bbc063bdf85754fb7f0_Fredsalternativ%20for%20Afghanistan.pdf Läst 220120; **Peace agreement signed between the Fulani, Dafing and Dogon communities of the**

area ('circle') of Bankass in Central Mali. Centre for Humanitarian Dialogue

<https://www.hdcentre.org/updates/peace-agreement-signed-between-the-fulani-dafing-and-dogon-communities-of-the-area-circle-of-bankass-in-central-mali/> Läst 220130; **Mali – nästa Afghanistan** Hans Hjalte publicerat: 1 september, 2021 <https://www.dagensarena.se/essa/mali-nasta-afghanistan/> Läst 220130

²⁹ **Försvarsmakten, Insatsen som förändrade försvarsmakten** <https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/var-historia/artiklar/insatsen-som-forandrade-forsvarsmakten/> 220118

³⁰ **Swedish commander: U.S. should add troops in Europe if Russia-Ukraine crisis deepens** By Nahal Toosi, Politico, **12/16/2021** <https://www.politico.com/news/2021/12/16/swedish-commander-us-troops-russia-ukraine-crisis-525135> Läst 220130; **ÖB:s uttalande kan skada Sverige** 19 december, 2021 <https://www.alliansfriheten.se/obs-uttalande-kan-skada-sverige/> Läst 220130